Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0200

Padėtis Kolumbijoje po naujausių teroristinių išpuolių virtinės

2025 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kolumbijoje po naujausių teroristinių išpuolių virtinės (2025/2855(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Kolumbijos,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 17 d. Europos Parlamento plenarinėje sesijoje Komisijos Pirmininkės pavaduotojos ir vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai Kajos Kallas pareiškimą dėl grėsmės demokratiniam procesui ir taikai Kolumbijoje, padarytą po to, kai per mitingą iš nugaros buvo šauta į Kolumbijos senatorių Miguelį Uribe Turbay,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugpjūčio 11 d. Europos išorės veiksmų tarnybos atstovo spaudai pareiškimą po Miguelio Uribe Turbay mirties Kolumbijoje,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus António Guterreso atstovo spaudai 2025 m. rugpjūčio 11 d. pareiškimą,

– atsižvelgdamas į Delegacijos ryšiams su Andų bendrijos šalimis biuro 2025 m. rugpjūčio 12 d. pareiškimą dėl pastarojo meto politinio smurto bangos Kolumbijoje, įskaitant Kolumbijos senatoriaus Miguelio Uribe Turbay nužudymą,

– atsižvelgdamas į Amerikos šalių žmogaus teisių komisijos (IACHR) pareiškimus dėl Kolumbijos, visų pirma į 2025 m. rugpjūčio 15 d. pareiškimą antrašte „IACHR smerkia Miguelio Uribe Turbay nužudymą Kolumbijoje ir ragina valstybę užtikrinti politinių lyderių saugumą“,

– atsižvelgdamas į Amerikos valstybių organizacijos generalinio sekretoriato 2025 m. rugpjūčio 11 d. pareiškimą dėl Kolumbijos senatoriaus Miguelio Uribe Turbay mirties,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 136 straipsnio 2 ir 4 dalis,

A. kadangi ne vieną dešimtmetį, ypač dabar dėl šiuo metu patiriamos eskalacijos, Kolumbijoje pastebima nuolat kintanti ginkluoto ir teroristinio smurto dinamika, o saugumo padėtis, viešoji tvarka ir humanitarinės sąlygos tiek kaimo, tiek miesto vietovėse nuolat blogėja ir priverstinės migracijos, judėjimo suvaržymų, vaikų verbavimo ir žudynių atvejų daugėja;

B. kadangi, nepaisant 2016 metų taikos susitarimo, dabartinė smurto ir teroristinių išpuolių eskalacija kelia nerimą ir yra glaudžiai susijusi su neteisėtomis ginkluotomis grupuotėmis, tokiomis kaip ELN (Nacionalinė išlaisvinimo armija) ir FARC (Kolumbijos revoliucinių ginkluotųjų pajėgų) atskilusios grupuotės, įskaitant galingą grupuotę *Segunda Marquetalia*, kovotojo slapyvardžiu Iván Mordisco vadovaujamą grupuotę *Estado Mayor Central* ir organizuotą nusikalstamą grupuotę *Clan del Golfo*, kurios toliau plečia savo kontrolę visoje Kolumbijoje; kadangi šios grupuotės pelnosi iš prekybos narkotikais, turto prievartavimo, žmonių grobimo, neteisėtos kasybos ir tarpvalstybinės kontrabandos, gautas pajamas panaudoja finansuoti terorizmui bei išpuoliams prieš civilius gyventojus ir naudoja vis sudėtingesnius metodus, pavyzdžiui, sprogmenimis užtaisytus bepiločius orlaivius; kadangi iš karinių duomenų matyti, kad 2024 metais Kolumbijoje įvykdyti 108 išpuoliai bepiločiais orlaiviais, o šiais metais jau pranešta apie 118 atvejų; kadangi bepiločiai orlaiviai naudojami tiek numesti sprogmenims, tiek stebėti kariuomenės pajėgoms ir narkotikų siuntų vietoms;

C. kadangi nuo metų pradžios tiek prieš saugumo pajėgas, tiek prieš civilius gyventojus buvo surengti keli teroristiniai išpuoliai, įskaitant žudynių bangą Šiaurės Santandero departamento Katatumbo regione, kurią 2025 m. sausio mėn. sukėlė susirėmimai tarp ELN dalinių ir nuo FARC atskilusių grupuočių, per kuriuos žuvo bent 80 asmenų, įskaitant civilius, o tūkstančiai asmenų buvo perkelti; kadangi tarp kitų naujesnių 2025 m. rugpjūčio mėn. surengtų išpuolių paminėtinas automobilio susprogdinimas Kalyje – trečiame pagal dydį Kolumbijos mieste, kurio metu žuvo šeši ir buvo sužeista daugiau kaip 60 asmenų, ir teroristinis išpuolis Antiokijoje, per kurį kovotojo slapyvardžiu Iván Mordisco vadovaujami *Estado Mayor Central* FARC atskilėliai numušė sraigtasparnį ir dėl to žuvo bent 12 policijos pareigūnų, vykdžiusių kokamedžių naikinimo operaciją;

D. kadangi 2025 m. birželio 7 d. per mitingą Bogotoje buvo pasikėsinta nužudyti žymų opozicijos senatorių ir partijos *Centro Democrático* išankstinį kandidatą į prezidentus Miguelį Uribe Turbay; kadangi, nepaisant medikų pastangų, 2025 m. rugpjūčio 11 d. jis mirė nuo sužalojimų; kadangi pastaruosius kelis mėnesius iki išpuolio M. Uribe ir jo teisininkai pateikė daugiau kaip 20 oficialių prašymų Nacionaliniam apsaugos padaliniui (UNP) sustiprinti jo apsaugą ir įspėjo apie tikėtiną pavojų jo gyvybei, o paskutinis prašymas buvo pateiktas likus vos dviem dienoms iki tada, kai į jį buvo paleisti

šūviai; kadangi UNP ne kartą atsisakė sustiprinti jo saugumą ir pačią išpuolio dieną jo apsaugą sudarė tik trijų apsauginikai; kadangi nusikaltimo sumanytojai ir motyvai tebėra nežinomi;

E. kadangi 2025 m. rugsėjo 7 d. Kolumbijos kariuomenė paskelbė, kad Kaukos regione, t. y. teritorijoje, kurią yra perėmę kovotojai ir prekyba narkotikais užsiimančios grupuotės, 72 kariai buvo paimti įkaitais; kadangi vėliau jie buvo paleisti;

F. kadangi šie įvykiai yra vis aktyvesnės koordinuotų išpuolių visoje šalyje schemos dalis ir rodo neteisėtų ginkluotų grupuočių gebėjimą tiesiogiai kelti grėsmę Kolumbijos institucijoms ir demokratijai, aiškiai siekiant pasėti nestabilumą rengiantis 2026 metų rinkimams;

G. kadangi šalies prezidento ir kitų politinių veikėjų nesantaiką kurstantis ir agresyvus diskursas padidino poliarizaciją; kadangi tokia retorika sustiprino politinę poliarizaciją, susilaukė plataus masto pasmerkimo ir lėmė smurtinį politinį klimatą; kadangi po to, kai buvo suabejota senatoriaus M. Uribe demokratiniais įgaliojimais ir priminta jo šeimos praeitis, senatoriaus teisininkai pateikė oficialų skundą dėl nusikalstamos veikos; kadangi prezidentas tuos įtarimus paneigė;

H. kadangi narkotikų karteliai ir tarpvalstybinės nusikalstamos struktūros, įskaitant *Cártel de los Soles* Venesueloje ir kitas neteisėtas grupuotes, remia terorizmą palaikydamos ginkluotas grupuotes Kolumbijoje ir už jos ribų, taip pat tiekia ginklus ir teikia finansinius išteklius bei saugų prieglobstį kitoje sienos pusėje, o tai didina regioninį nestabilumą ir kenkia Kolumbijos suverenitetui ir demokratijai;

I. kadangi *Cártel de los Soles* – Venesuelos nusikaltėlių tinklą, kuriam, kaip įtariama, vadovauja Nicolás Maduro ir kiti aukšto rango karinio režimo pareigūnai, įskaitant Diosdado Cabello, Jorge Rodríguezą, Delcy Rodríguezą ir generolą Padrino López, JAV iždo departamentas yra įtraukęs į specialųjį pasaulinių teroristų sąrašą dėl šios grupuotės vaidmens sudarant palankesnes sąlygas narkoterorizmui, be kita ko, nuo FARC atskilusių grupuočių gaminamo kokaino kontrabandai į Jungtines Valstijas ir Europą, teikiant materialinę paramą ir pasinaudojant valstybės institucijomis siekiant papirkti kariuomenės ir teismo pareigūnus;

J. kadangi, remiantis naujausiais Jungtinių Tautų duomenimis, kokaino gamyba Kolumbijoje yra pasiekusi rekordines aukštumas, ir tai turėjo atitinkamą atgarsį Lotynų Amerikoje, Jungtinėse Valstijose ir Europoje;

K. kadangi kai kurios Kolumbijoje veikiančios ginkluotos grupuotės, pavyzdžiui, ELN, jau yra įtrauktos į ES teroristinių organizacijų sąrašą; kadangi nepaisant to, kad, 2016 metais sudarius taikos susitarimą, FARC buvo išbraukta iš to sąrašo, dėl saugumo aplinkos pokyčių atsirado naujų smurtinių subjektų, kurie pagal ES teisėje

nustatytus kriterijus aiškiai laikomi teroristinėmis organizacijomis; kadangi tai visų pirma yra nuo FARC atskilusios grupuotės, ypač *Estado Mayor Central*, kurios sistemingai vykdė išpuolius prieš civilius gyventojus ir saugumo pajėgas, taip pat tarptautinės nusikalstamos struktūros, pavyzdžiui, *Clan del Golfo* ir *Cártel de los Soles*, kurios sudaro palankesnes sąlygas teroristinei veiklai ir parūpina pastogę bei teikia saugų prieglobstį kitoje sienos pusėje;

L. kadangi paradoksalu, kad pritaikius „totalinės taikos strategiją“ šių neteisėtų grupuočių veiklos mastas plečiasi, o organizuoto nusikalstamumo atstovai įgyja teritorijų ir galios vietovėse, kur valstybės kontrolė istoriškai yra ribota; kadangi Kolumbijos valdžios institucijos mėgina pagerinti saugumo operacijas, siekdamos kovoti su neteisėtomis atskilėlių grupuotėmis;

M. kadangi neteisėtos ginkluotos grupuotės, įskaitant kovotojus, atskilėlius ir iš sukarintų organizacijų kilusias grupuotes, nuolat pažeidinėja tarptautinę humanitarinę teisę ir yra tiesiogiai susijusios su plačiai paplitusiu smurtu ir nebaudžiamumu Kolumbijoje, o šie reiškiniai daro poveikį, be kita ko, politinėms partijoms, žmogaus teisių gynėjams, žurnalistams ir visuomenės veikėjams; kadangi šiandieninė smurto banga paveikia daugiau asmenų didesnėje teritorijoje ir vis įvairesnėse vietovėse nei ankstesniais ginkluotojo konflikto etapais;

N. kadangi Kolumbijos ombudsmeno biuras (*Defensoría del Pueblo*) patvirtino, kad per pirmuosius penkis 2025 metų mėnesius visoje šalyje buvo nužudyta iš viso 81 žmogaus teisių gynėjas ir visuomenės veikėjas; kadangi, remiantis organizacijų *Global Witness* ir *Front Line Defenders* pranešimais, Kolumbija yra žmogaus teisių gynėjams pavojingiausia valstybė pasaulyje ir nuo 2024 m. sausio iki 2025 m. rugsėjo visame pasaulyje buvo nužudyti 324 žmogaus teisių gynėjai, iš kurių 157 – Kolumbijoje; kadangi prezidentas ketina pasiūlyti sumažinti biudžetą Kolumbijos ombudsmeno biurui, kuris nuo savo įsteigimo 1992 metais yra užfiksavęs daugiau kaip 1 500 žmogaus teisių gynėjų ir kitų asmenų nužudymo atvejų; kadangi tai turės tiesioginį poveikį žmogaus teisių apsaugai šalyje augančio smurto ir artėjančių ypač svarbių rinkimų kontekste;

O. kadangi 2025 metų pirmąjį pusmetį Kolumbijoje smurtą patyrė 1,45 mln. asmenų, t. y. keturis kartus daugiau nei per tą patį laikotarpį 2024 metais, o priverstinai perkelta daugiau kaip 70 200 asmenų, t. y. 30 proc. daugiau nei per visus 2024 metus; kadangi iš pranešimų matyti, kad padaugėjo vaikų verbavimo ir priešpėstinių minų naudojimo atvejų;

P. kadangi 2025 metais observatorija *Indepaz* užfiksavo 52 žudynių atvejus, kurių metu nukentėjo iš viso 172 asmenys, o Kolumbijos ombudsmeno biuras nustatė bent 11 kritinių ekstremaliosios humanitarinės situacijos zonų – tokia padėtis susidarė dėl ginkluoto smurto, kuris suintensyvėjo dėl vidinės fragmentacijos ir mažiausiai

10 neteisėtų ginkluotų grupuočių, kurios šiuo metu veikia daugiau kaip 73 proc. šalies teritorijos (809 savivaldybėse), veiklos plėtros; kadangi, remiantis vieno pagrindinių šalies laikraščių *El Tiempo* cituota karinės žvalgybos ataskaita, 2025 metų pirmąjį pusmetį prie neteisėtų grupuočių prisijungė daugiau kaip 1 000 naujų narių ir iš viso jų narių skaičius šalyje siekia beveik 22 000; kadangi gali būti, kad dabar šios grupuotės veikia 562 savivaldybėse, esančiose 29 iš 32 Kolumbijos departamentų;

Q. kadangi ES ir Parlamentas tvirtai rėmė 2016 metų taikos procesą Kolumbijoje; kadangi ES yra dar kartą patvirtinusi savo politinį ir finansinį įsipareigojimą Kolumbijos taikos procesui ir toliau stebi jo įgyvendinimą; kadangi Kolumbijos gyventojai referendumu atmetė pasiūlymą;

R. kadangi stipri ir demokratinė Kolumbija yra gyvybiškai svarbi Lotynų Amerikos regiono stabilumui ir saugumui;

1. kuo griežčiausiai smerkia Kolumbijos senatoriaus ir išankstinio kandidato į prezidentus Miguelio Uribe Turbay nužudymą ir reiškia užuojautą jo šeimai ir artimiesiems;

2. pabrėžia, kad M. Uribe nužudymas yra ne izoliuota tragedija, o platesnės politinio bauginimo ir smurto atmosferos Kolumbijoje dalis; pakartoja remianti visus kolumbiečius, kurie atmeta smurtą ir reikalauja ateities be korupcijos ir nusikalstamų suokalbių;

3. dar kartą smerkia pastarojo meto teroristinių išpuolių virtinę ir politinių veikėjų, viešų asmenų, žmogaus teisių gynėjų, žurnalistų, visuomenės veikėjų ir saugumo pajėgų pareigūnų nužudymus bei apskritai smurto prieš juos eskalavimą, kurie sukrėtė Kolumbiją ir padarė labai žalingą poveikį šalies socialinei sanglaudai ir stabilumui;

4. reiškia užuojautą daugybės aukų, kurių daugelis buvo saugumo pajėgų pareigūnai, šeimoms ir Kolumbijos tautai;

5. ragina valdžios institucijas kuo išsamiau ištirti šiuos teroristinius išpuolius, įskaitant Miguelio Uribe Turbay nužudymą, kad kaltininkus būtų galima patraukti baudžiamojon atsakomybėn; pabrėžia, jog tam, kad kaltininkai būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, valdžios institucijos turi atlikti tyrimą ne tik dėl tuos aktus įvykdžiusių asmenų, bet ir jų sumanytojų bei juos įvykdyti padėjusių asmenų;

6. primygtinai ragina Kolumbijos valdžios institucijas nustatyti nerimą keliančios smurto ir teroristinių išpuolių eskalacijos motyvus ir visus veiksnius, toliau šalinti pagrindines konflikto priežastis, užtikrinti visapusišką žmogaus teisių apsaugą visoje Kolumbijoje ir kurti taikos kultūrą bei dialogą siekiant išspręsti konfliktą;

7. su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į organizuoto nusikalstamumo ir beatodairiškos teroristinių grupuočių veiklos

augimą ir konsolidaciją su Venesuela besiribojančiuose Kolumbijos regionuose; pabrėžia, kad šios teritorijos yra tapusios prekybos narkotikais, ginklų kontrabandos ir pinigų plovimo, kuriems palankesnes sąlygas sudaro tokios tarptautinės struktūros, kaip *Cártel de los Soles*, koridoriais ir kad Jungtinės Valstijos yra pareiškusios kaltinimus ir taiko sankcijas aukščiausio rango Venesuelos režimo pareigūnams, remdamasi užfiksuotais duomenimis apie jų bendradarbiavimą; pabrėžia, kad ši tarpvalstybinė sąsaja ne tik skatina terorizmą ir stiprina Kolumbijos sukilėlių ir atskilėlių grupuotes, bet ir kelia tiesioginę grėsmę regiono stabilumui, demokratiniam valdymui ir Kolumbijos suverenitetui; primygtinai ragina Kolumbijos valdžios institucijas ištirti kartelių finansavimą ir patraukti atsakomybėn jų bendrininkus Kolumbijoje, visų pirma stebėti kartelių tarptautinius finansinius srautus, einančius per bankus, aukso kasybą ir fiktyvias įmones, ir juos sutrikdyti, modernizuoti stebėjimą ir intensyvinti kovos su narkotikais operacijas, taip pat stiprinti regioninį bendradarbiavimą ir bendrus žvalgybos mechanizmus;

8. palankiai vertina konkretų ES valstybių narių indėlį šioje srityje, pvz., Italijos iniciatyvą „Falcone–Borsellino“, kuria siekiama padėti Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono šalims kovoti su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu, teikiant techninę paramą ir pagalbą, mokymus ir gerąją praktiką teisingumo ir saugumo srityse;

9. mano, kad nesantaiką kurstantys šalies prezidento ir kitų politinių veikėjų pareiškimai prisidėjo prie didėjančios poliarizacijos, politinio smurto, neapykantos retorikos ir nestabilumo šalyje; ragina Kolumbijos valdžios institucijas, politinius lyderius ir pilietinę visuomenę griežtinant saugumo priemones ir susilaikant nuo poliarizacijos šalyje didinimo neapykantą kurstančiais pareiškimais dėti visas pastangas, kad būtų užkirstas kelias smurto eskalacijai; primena Kolumbijos valdžios institucijoms, kad reikia skubiai apsaugoti politinius veikėjus, viešus asmenis, žmogaus teisių gynėjus, žurnalistus ir visus piliečius, kurie naudojasi savo demokratinėmis teisėmis, ir ragina nedelsiant imtis priemonių jų apsaugai sustiprinti;

10. reiškia susirūpinimą dėl užfiksuoto politinio smurto prieš kandidatus ir lyderius padidėjimo 2025 metais, dėl kurio gali kilti pavojus, kad bus pakenkta rinkimų garantijoms ir bus pakirstas visuomenės pasitikėjimas valdžios institucijomis; ragina institucijas užtikrinti skaidrią komunikaciją, tinkamus išteklius rinkimų institucijoms, taip pat imtis griežtų saugumo priemonių siekiant užtikrinti, kad artėjantys 2026 metų rinkimai vyktų laisvai ir saugiai;

11. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinio nebaudžiamumo ir kliūčių kreiptis į teismą sunkių žmogaus teisių pažeidimų atvejais; pabrėžia, kad kova su nebaudžiamumu yra itin svarbi siekiant užkirsti kelią nusikalstamų veikų bei teroristinių išpuolių pasikartojimui ir užtikrinti galimybę visapusiškai naudotis politinėmis teisėmis;

12. ragina stiprinti Jungtinių Tautų vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuro veiklą Kolumbijoje ir užtikrinti Jungtinių Tautų tikrinimo misijos Kolumbijoje įgaliojimų tęstinumą;

13. ragina Tarybą ir Komisijos Pirmininkės pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai atnaujinti ES teroristinių organizacijų sąrašą, kad jis atspindėtų dabartinę padėtį Kolumbijoje ir platesniame regione; primygtinai ragina Tarybą greta esamų grupuočių, pavyzdžiui, ELN, į sąrašą įtraukti visų pirma *Clan del Golfo*, nuo FARC atskilusias grupuotes, visų pirma *Segunda Marquetalia* ir *Estado Mayor Central*, taip pat organizaciją *Cártel de los Soles*, kuri teikia paramą, prieglobstį ir logistiką Kolumbijos ginkluotoms teroristinėms grupuotėms; pabrėžia, kad šiuos subjektus pripažinti teroristinėmis organizacijomis pagal ES teisę yra itin svarbu siekiant stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, atkirsti jų finansinius tinklus ir didinti paramą Kolumbijos institucijoms ir demokratijai bei civilių gyventojų apsaugai;

14. pripažįsta teigiamą jau įsteigto Europos patikos fondo taikai Kolumbijoje poveikį ir ragina Komisijos Pirmininkės pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisiją ir valstybes nares dar kartą patvirtinti ir sustiprinti ES politinę, finansinę ir techninę paramą Kolumbijos taikos procesui ir tai atspindėti kitoje daugiametėje finansinėje programoje, taip pat tęsiant aukšto lygio politinį dalyvavimą ir ES specialiajam pasiuntiniui Kolumbijos taikos procese toliau vykdant darbą;

15. reiškia susirūpinimą dėl siūlomo Kolumbijos ombudsmeno biuro biudžeto sumažinimo ir pakartoja, kad finansavimas yra ypač svarbus siekiant apsaugoti žmogaus teises; ragina ES, visų pirma Europos išorės veiksmų tarnybą ir jos delegaciją Kolumbijoje, aktyviai padėti užtikrinti tarptautinės humanitarinės teisės laikymąsi ir vyriausybės pareigą apsaugoti civilius gyventojus;

16. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos Pirmininkės pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Kolumbijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui, Jungtinėms Tautoms ir Amerikos valstybių organizacijai.